

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 2900/2022
29.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Катарине Манојловић Андрић и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ахмет Хоџић адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Др Хаци Јанош“ из Бачке Тополе, чији је пуномоћник Александар Карабасил адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1998/22 од 18.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1998/22 од 18.05.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1998/22 од 18.05.2022. године и пресуда Основног суда у Суботици - Судска јединица Бачка Топола П1 660/21 од 22.03.2022. године у другом, трећем, четвртном и петом ставу изреке тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе на исплату накнаде за исхрану у току рада за период од јуна 2018. године до јуна 2021. године у укупном износу од 128.107,75 динара са законском затезном каматом од 07.01.2022. године до исплате и износа од 22.006,39 динара на име обрачунате затезне камате од доспелости сваког појединачног износа до 06.01.2022. године; регреса за коришћење годишњег одмора за исти период у укупном износу од 168.315,75 динара са законском затезном каматом од 07.01.2022. године и износа од 30.836,15 динара на име обрачунате затезне камате од доспелости сваког појединачног износа до 06.01.2022. године, као и трошкова парничног поступка у износу од 54.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова поступка исплати туженом износ од 66.000,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици - Судска јединица Бачка Топола П1 660/21 од 22.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор недостатка пасивне легитимације. Ставом другим изреке, усвојен је прецизирани тужбени захтев. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада за период од јуна 2018. године до јуна 2021. године исплати тужиоцу износ од

укупно 128.107,75 динара са законском затезном каматом од 07.01.2022. године до исплате и износ од 22.006,39 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости сваког појединачног износа главног дуга до 06.01.2022. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за период од јуна 2018. године до јуна 2021. године исплати тужиоцу износ од укупно 168.315,75 динара са законском затезном каматом од 07.01.2022. године до исплате и износ од 30.836,15 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости сваког појединачног износа главног дуга до 06.01.2022. године. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 85.500,00 динара у року од осам дана од дана правноснажности пресуде, у случају доцње са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до дана исплате. Ставом шестим изреке, странке су ослобођене плаћања судске таксе.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1998/22 од 18.05.2022. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена одлука о трошковима поступка садржана у пресуди Основног суда у Суботици - Судска јединица у Бачкој Тополи ПП 660/21 од 22.03.2022. године и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка преко износа од 54.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, жалба туженог је у преосталом делу одбијена и потврђена првостепена пресуда. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог по уговору о раду од 12.04.2013. године, на радном месту Обрачун и исплата његове плате, сагласно Уредби о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, врши се применом коефицијента 7,34. По том коефицијенту вршен је обрачун и тужиоцу исплаћивана плата, уз доплату до висине минималне зараде у случају ако би обрачуната плата била нижа од износа минималне зараде. У обрачунским листама није посебно исказиван део зараде за регрес и накнаду за исхрану у току рада. Обрачун трошкова за исхрану у току рада за спорни период извршен је висини од 250,00 бруто на дневном нивоу, а регреса за коришћење годишњег одмора у висини од $\frac{1}{12}$ минималне зараде на месечном нивоу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. По становишту судова, у минималној заради дефинисаној чланом 111. Закона о раду не може бити садржана накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, нити одредба члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама може дерогирати примену минималне зараде као социјалне категорије која је за све запослене јединствено регулисана Законом о раду. Осим тога, по налажењу судова, околност да је законом прописано да коефицијент запосленог у државном органу и јавној служби садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес не значи да су ове накнаде инкорпориране у коефицијент тужиоца и да су му испашене.

Из тих разлога, нижестепени судови су обавезали туженог на исплату спорних накнада, у висини утврђеној вештачењем - применом параметара из Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности која се финансирају из буџета, будући да општи акти које тужени примењује такве параметре не садрже.

Изложено правно становиште, по оцени ревизијског суда, засновано је на погрешној примени материјалног права.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/01 ... 86/19 - у даљем тексту: Закон) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Према члану 3. став 1. тог Закона, основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за Председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама Председника Републике и Народне Скупштине Републике Србије.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама коју је Влада Републике Србије донела на основу чланова 8. Закона, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, па и здравствених установа. Утврђени коефицијенти, у смислу члана 4. Закона, изражавају сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а садрже и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Према члану 2. став 2. наведеног Закона, његове одредбе примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије, локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено.

Тужилац је запослен у здравственој установи, па се зато на обрачун његове плате и накнада и додатака по основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права,

обавезе и одговорности нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, то означена одредба посебног закона искључује примену члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду. С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у спорном периоду тужиоцу исплаћивана кроз коефицијент за обрачун његове плате, тужиоцу не припада право на додатну исплату ових трошкова које потражује тужбом, без обзира на чињеницу да му је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Следствено изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП. Туженом су досуђени трошкови поступка за састав одговора на тужбу у износу од 9.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара и заступања на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара. Туженом нису досуђени трошкови за састав поднесака од 13.12.2021. године, 21.12.2021. године и 14.02.2022. године, јер по оцени ревизијског суда нису били нужни за вођење ове парнице.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић